

VALTIONEUVOSTON ASETUS VAARALLISTEN AINEIDEN ILMAKULJETUKSESTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annettua asetusta (210/1997) ehdotetaan muutettavaksi.

Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) vaarallisten aineiden ilmakuljetusta koskevat tekniset määräykset ”Technical Instructions For The Safe Transportation of Dangerous Goods by Air” (ICAO Doc 9284, ICAO-TI) ovat muuttuneet. Vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annettua asetuksessa muutettaisiin 2 §:ssä oleva ICAO-TI -viittaus.

Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 28.8.2023.

PERUSTELUT

1. Asian tausta ja nykytila

Kansallinen vaarallisten aineiden kuljetusta (VAK) koskeva lainsäädäntö perustuu pitkälti kansainvälisiin kuljetusmuotokohtaisiin VAK-sopimuksiin ja Euroopan unionin lainsäädäntöön. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994, voimassa oleva VAK-laki) säädetään vaarallisten aineiden kuljetuksesta (VAK) kaikissa kuljetusmuodossa, kuten VAK-kuljetuksesta ilma-aluksessa. Voimassa olevan VAK-lain nojalla on annettu muun muassa asetus vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta (210/1997, VAK-ilma-asetus). Uusi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki (541/2023, jäljempänä uusi VAK-laki) kumoaa voimassa olevan VAK-lain 1.9.2023. Uuden VAK-lain siirtymäsäännöksen 151 §:n 12 momentin mukaan muutettavaksi ehdotettu asetus vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta (210/1997) olisi voimassa kuusi kuukautta uuden VAK-lain voimaantulosta.

Kansainvälinen siviili-ilmailun yleissopimus (”Chicago-sopimus”) on tehty vuonna 1944. Suomi on sopimuksen (SopS 11/1949) osapuoli. Chicago-sopimuksella luotiin pohja kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön (ICAO) perustamiselle. Chicago-sopimuksen nojalla julkaistaan standardeina ICAO-TI-määräykset, jotka koskevat vaarallisten aineiden kuljetusta ilmassa. Määräykset ovat pitkälti yksityiskohtaisia ja teknisiä vaatimuksia, mutta sisältävät myös osapuolille velvollisuuksia. Määräykset kohdistuvat pitkälti toimijoihin, joiden työtehtävät liittyvät kokonaan tai osittain kuljetukseen taikka kuljetettaviin vaarallisiin aineisiin.

Ilmailussa tulee huomioida myös Euroopan komission antamia säännöksiä. EU-lainsäädäntö sisältää myös VAK-säännöksiä. Varsinaiset vaatimukset vaarallisten aineiden kuljetuksesta lentoliikenteessä sisältyvät Euroopan unionin komission asetukseen (EU) N:o 965/2012 lentotoimintaan liittyvistä teknisistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettu. Muutoksista todettakoon, että muun muassa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 tilalle on tullut Euroopan

parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1139 yhteisistä siviili-ilmailua koskevista säännöistä ja Euroopan unionin lentoturvallisuusviraston perustamisesta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 2111/2005, (EY) N:o 1008/2008, (EU) N:o 996/2010, (EU) N:o 376/2014 ja direktiivien 2014/30/EU ja 2014/53/EU muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 552/2004, (EY) N:o 216/2008 ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3922/91 kumoamisesta. Lisäksi eräissä muissa komission asetuksissa on määritelmä vaaralliseen aineeseen ja viittaus ICAO-TI:hin, kuten komission asetuksessa (EU) N:o 139/2014 lentopaikkoihin liittyvistä vaatimuksista ja hallinnollisista menettelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 216/2008 mukaisesti.

ICAO-TI-määräyksiä uudistetaan kahden vuoden välein vaarallisten aineiden ilmakuljetuksen turvallisuuden parantamiseksi, tieteen ja tekniikan kehityksen huomioonottamiseksi sekä määräysten harmonisoimiseksi muiden kansainvälisten määräysten suhteen. ICAO-TI muutokset ovat yksityiskohtaisia teknisiä tai teknisluonteisia ja liittyvät esimerkiksi luokitukseen, pakkaamiseen, rahtikirjaan ja merkintöihin sekä esimerkiksi rakenne-, suunnittelu- tai testausvaatimuksiin pakkausten ja paineastioiden osalta. Uusin ICAO-TI:n 2023-2024 versio on tullut voimaan 1.1.2023. ICAO-TI-määräykset ovat voimassa vuoden 2024 loppuun asti tai niin kauan kuin seuraavat uudistetut määräykset tulevat voimaan.

2 Tavoite ja säännöskohtainen perustelu

Esitetään, että muutettaisiin vaarallisten aineiden ilmakuljetuksesta annetun asetuksen 2 §:n 1 momentin viittausta, joka koskee ICAO-TI:n versiota.

2 §. Sovellettavat standardit. Muutettaisiin 2 §:n ICAO-TI:n version viittausta. Jatkossa viitattaisiin ICAO-TI:n 2023–2024 versioon 2021–2022 version sijasta. Valtuussäännös pykälän muuttamiselle on voimassa olevan VAK-lain 24 §:n 1 momentissa.

3 Vaikutukset

Asetuksen 2 §:ssä olisi mainittu ajantasainen ICAO-TI:n versio. Uuden VAK-lain voimaantullessa muutettavaksi esitetty asetus kumoutuisi kokonaisuudessaan kuuden kuukauden siirtymäajan jälkeen. Uusi VAK-laki tulee voimaan 1.9.2023.

4 Asian valmistelu

Asiaa on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä virkatyönä kuullen Liikenne- ja viestintävirastoa. Asetusluonnos oli lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi:ssä 10.3.2023 - 31.3.2023 välisen ajan. Muutosehdotuksista pyydettiin lausunnot seuraavilta tahoilta: puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Finavia Oyj, Fintraffic Lennonvarmistus Oy, Ilmavoimien esikunta, Liikenne- ja viestintävirasto, Poliisihallitus, Rajavartiolaitos, Säteilyturvakeskus, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Tulli, Väylävirasto, Airport College International Oy, Aviator Airport Services Finland Oy, Cargo Safe Oy, Dangerous Goods Management Finland Oy, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, Finnair Oyj, Finsecpro, Suomen Turvaprojektit Oy, Jetflite Oy, Kemianteollisuus ry, Logistiikkayritysten Liitto ry, Nordic Regional Airlines Oy, Posti Oy, Scanwings Oy,

Suomen Huolinta- ja Logistiikkaliitto ry, Suomen Ilmailuliitto ry, Suomen lentäjaliitto ry, Suomen turvallisuusneuvonantajat ry, Swissport Finland Oy, Teknisen Kaupan Liitto ry ja Åland Post Ab.

Lausunnon antoivat 12 tahoa: puolustusministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, ympäristöministeriö, Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Väylävirasto, Rajavartiolaitoksen esikunta, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto, Ilmavoimien esikunta ja Tulli, Liikenne- ja viestintävirasto ja Kemianteollisuus ry sekä Teknisen Kaupan Liitto ry. Puolustusministeriöllä, työ- ja elinkeinoministeriöllä, ympäristöministeriöllä, Ahvenanmaan maakunnan hallituksella, Väylävirastolla, Rajavartiolaitoksen esikunnalla, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolla, Ilmavoimien esikunnalla, Tullilla ja Teknisen Kaupan Liitto ry:llä ei ollut lausuttavaa. Liikenne- ja viestintävirasto ja Kemianteollisuus ry kannattivat esitettyä päivitysmuutosta. Annetut lausunnot ovat nähtävissä Valtioneuvoston hankeikkunassa (LVM015:00/2023).

5 Voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 28.8.2023.

6 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi asetukseen esitetyn muutoksen.